

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 356/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť M. P., zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Podobom, Bratislavská 354/32, Dubnica nad Váhom, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 4 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 23 CoE 25/2013 a jeho uznesením z 29. mája 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. augusta 2013 doručená sťažnosť M. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 4 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní

vedenom pod sp. zn. 23 CoE 25/2013 a jeho uznesením z 29. mája 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je povinným v exekučnom konaní o vymoženie sumy 497,91 € s príslušenstvom vedenom pod spisovou značkou sp. zn. EX 78/2000. Sťažovateľ podal návrh na zastavenie exekúcie, o ktorom rozhodol Okresný súd Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 1 Er 563/2000-51 z 8. novembra 2012 tak, že tento návrh zamietol.

Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením č. k. 23 CoE 25/2013-61 z 29. mája 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil.

Podľa sťažovateľa krajský súd napadnutým uznesením porušil jeho „právo na prejednanie veci spravodlivo a v primeranej lehote, vyplývajúce z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky“.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza:

„Okresný súd a ani krajský súd sa vôbec nezaoberali mojou námietkou, že exekučné konanie bolo v rozpore s ustanovením § 36 ods. 5 Zákona č. 233/1995 Z. z. v platnom znení (exekučný poriadok) prerušené v dobe od 01. 02. 2001 do 11. 10. 2006 a v rozpore so zákonom sa v ňom pokračuje.

Na pojednávaní v dedičskom konaní dňa 14. 08. 2008 bola predmetná pohľadávka I. Ch. označená za spornú s možnosťou jej uplatnenia súdnou cestou, čo urobené nebolo, čím došlo k premlčaniu práva na jeho uplatnenie v zmysle ustanovenia § 112 Občianskeho zákonníka.

Na moju argumentáciu o prietahoch v exekučnom konaní, ktoré je podľa okresného súdu vedené od 12. 04. 2000 doposiaľ súd uvádza, že v exekučnom poriadku nie je stanovená maximálna doba konania, po uplynutí ktorej by musel súd exekúciu zastaviť. K tomuto rozhodnutiu súdu upozorňujem na rozsudok ESLP zo dňa 25. 06. 2013 v prípade CSÁKO proti SR, v ktorom sa exekučné konanie začalo vo februári 2003

a skončilo najneskôr v decembri 2011. Európsky súd túto dĺžku konanie označil za neprimeranú.

Krajský súd v uznesení na strane 2 tvrdí, že dlh podľa ustanovenia § 579 ods. 1 Občianskeho zákonníka nezanikol. K sťažnosti prikladám list I. Ch., ktorý mi zaslal na adresu môjho pracoviska až po 08. 01. 2001, kedy som sa o pôžičke vôbec dozvedel. Z uvedeného dôvodu trvám na tom, že ide o dlh výlučne viazaný na moju nebohú manželku. Nie je tiež pravda, že v exekučnom konaní sa riadne pokračovalo, pretože na viac ako päť a pol roka bolo prerušené. S nezákonným prerušením exekučného konania sa vôbec nezaoberal ani prvostupňový súd a ani súd odvolací.

Na postup okresného súdu a prietahy v konaní som podal dve sťažnosti predsedníčke Okresného súdu v Považskej Bystrici, ktorá ich odmietla.“

Na tomto základe sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„... Základné právo sťažovateľa... na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1, ods. 4 a v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Trenčíne, ktorý neodstránil nezákonnosť postupu Okresného súdu v Považskej Bystrici porušené bolo.

... Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23 CoE/25/2013 zo dňa 29. 05. 2013 a uznesenie Okresného súdu v Považskej Bystrici sp. zn. 1 Er/563/2000-51 zo dňa 08. 11. 2012 sa zrušujú a exekučné konanie sa zastavuje z dôvodu premlčania práva na jeho uplatnenie.

... Za zistené porušenie čl. 46 ods. 1, 4 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru priznáva Ústavný súd SR M. P. 4.500,- € z titulu nemajetkovej ujmy a 500,- € ako náhradu nákladov výdavkov.

... Exekútorský úrad... je povinný vrátiť celú sumu vo výške 1.898,01 € M. P., zrazenú z dôchodku sťažovateľa + úroky z omeškania.

... Právnomu zástupcovi sťažovateľa... sa priznáva náhrada trov právneho zastupovania v sume 223,46 €...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesení z 29. mája 2013

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo

slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu nie je totiž zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Sťažovateľ v tejto časti sťažnosti namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením z 29. mája 2013. Porušenie označeného základného práva odôvodňuje tým, že predmetné exekučné konanie malo byť prerušené od 1. februára 2001 do 11. októbra 2006 v rozpore s § 36 ods. 5 Exekučného poriadku. Malo tiež dôjsť k premlčaniu pohľadávky, keďže v dedičskom konaní bola označená za spornú s tým, že veriteľ si ju neuplatnil na súde. Sťažovateľ tvrdí, že predmetný dlh bol viazaný výlučne na manželku.

Krajský súd v napadnutom uznesení v prvom rade poukázal na obsah súdneho spisu a následne na základe § 235 ods. 2 Exekučného poriadku citoval § 57 ods. 1 a 2 a § 37 ods. 1, 3 a 4 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2002, pričom uviedol svoje úvahy a právne závery k prerokúvanej veci:

„Ustanovenie § 37 ods. 3 Ex. por. predstavuje výnimku zo zásady, že exekúciu možno vykonať len na základe návrhu toho, kto je v exekučnom titule označený ako oprávnený a iba proti tomu, kto je označený ako povinný. Toto zákonné ustanovenie neurčuje prostriedky, ktoré môže oprávnený označiť či predložiť na preukázanie prechodu práv a povinností z exekučného titulu. Prechod práv a povinností možno preukázať aj listinou (napr. osvedčením o dedičstve). K prechodu práv a povinností dochádza na základe právneho nástupníctva, ktorého následkom je buď to, že do všetkých práv a povinností pôvodného subjektu nastupuje iná osoba (univerzálna sukcesia – prichádza do úvahy, ak právny predchodca zaniká) alebo zmena subjektu nastáva len u niektorých práv a povinností poručiteľa (neprechádzajú iba tie, ktoré smrťou zanikajú alebo prechádzajú na ďalšie subjekty inak, než podľa dedičského práva). To znamená, že predmetom dedičského nástupníctva sú nielen práva, ale aj povinnosti, t. j. aj poručiťelove dlhy.

Právna úprava týkajúca sa dedičského práva, neobsahuje žiadne ustanovenie, podľa ktorého by dlh poručiteľa zanikol, ak nebol veriteľom do dedičského konania prihlásený. Možno dospieť k záveru, že aj takýto neprihlásený, resp. neprejednaný dlh po poručiťelovi prechádza priamo zo zákona na dedičov. Ak k vyporiadaniu dlhu dohodou medzi dedičmi a veriteľom nedôjde, spôsob, akým zodpovedajú za poručiťelove dlhy vyplýva priamo z ustanovenia § 470 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ide o delenú zodpovednosť, podľa ktorej zodpovedajú za dlhy v pomere k hodnote, v akej nadobudli dedičstvo (zodpovednosť má iba ten dedič, ktorý skutočne dedičstvo nadobudol). Pre určenie pomeru, v akom dedič zodpovedá za každý dlh poručiťel je preto postačujúce, ak rozhodnutie o dedičstve obsahuje rozdelenie majetkových práv poručiťel'a medzi dedičmi a hodnotou týchto práv. Ak má preto oprávnený v exekučnom konaní exekučný titul ukladajúci povinnosť fyzickej osobe, ktorá po vydaní exekučného titulu zomrela, je možné prechod povinnosti (dlhu) z exekučného titulu v zmysle ustanovenia § 37 ods. 3 Ex. por. z poručiťel'a na dediča preukázať rozhodnutím o dedičstve po poručiťel'ovi, hoci tento dlh nebol v rozhodnutí v súpise pasív dedičstva uvedený.

V posudzovanej veci mal odvolací súd za preukázané, že pôvodne povinná zomrela..., teda v priebehu exekučného konania, pričom na základe uznesenia Okresného súdu Považská Bystrica, č. k. 10 D 979/2006-285 zo dňa 24. 01. 2011 sa schválila dohoda dedičov, a to tak, že nadobúdateľom dedičstva je M. P. Z uvedeného je zrejmé, že po vydaní

exekučného titulu nastala právna skutočnosť, s ktorou hmotné právo spája prechod práv a povinností. Predmetné uznesenie preukazuje, že M. P. je dedičom po poručiťke uvedenej v exekučnom titule. Okrem toho zároveň preukazuje, že nadobudol celé dedičstvo uvedené v súpise, čím je osvedčený aj pomer zodpovednosti tohto dediča za dlh poručiťky. Uvedené uznesenie je preto treba považovať za listinu preukazujúcu v zmysle ustanovenia § 37 ods. 4 Ex. por. prechod povinnosti z exekučného titulu z E. P. (pôvodne povinná), na M. P., bez ohľadu na tom, že v ňom dlh nie je v súpise pasív uvedený.

Z dôvodu, že exekúcia sa vykonáva v súlade so zákonom, prechod povinnosti bol hodnoverne preukázaný a nie je naplnený ani žiadny z predpokladov pre zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 a 2 Ex. por. mal odvolací súd za to, že je potrebné uznesenie súdu prvého stupňa potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O. s. p., ako vecne správne.“

Ústavný súd pri preskúvaní napadnutého uznesenia krajského súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto preskúmal aj uznesenie okresného súdu č. k. 1 Er 563/2000-51 z 8. novembra 2012 a postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu. V odôvodnení uznesenia okresný súd poukázal v prvom rade na obsah exekučného spisu, pričom uviedol:

„Zo spisu 1 Ro/203/00 bolo zistené, že veriteľ I. Ch. podal dňa 25. 2. 2000 na Okresný súd Považská Bystrica návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým sa domáhal, aby bola E. P. ako odporkyňa zaviazaná zaplatiť sumu 15 000,00 Sk a nahradila súdny poplatok 600.00 Sk a trovy právneho zastúpenia 1 100,00 Sk.

Navrhovateľ v návrhu uviedol, že s odporkyňou uzatvoril Zmluvu o pôžičke dňa 29. 1. 1999, na základe ktorej jej poskytol pôžičku v sume 15 000,00 Sk a odporkyňa sa túto zaviazala vrátiť do 31. 12. 1999, čo však neurobila.

Súd vydal dňa 3. 3. 2000 platobný rozkaz č. k. 1 Ro/203/00, ktorým návrhu v plnom rozsahu vyhovel.

Keďže si odporkyňa platobný rozkaz prevzala dňa 9. 3. 2000 a nepodala proti nemu odpor, platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 24. 3. 2000.

Ďalej súd z exekútorského spisu... EX 78/00 zistil, že potom ako súd poveril súdnu exekútoriku poverením zo dňa 12. 4. 2000 na vykonanie exekúcie na základe návrhu oprávneného v neprospech pôvodnej povinnej E. P., exekútorika vydala dňa 14. 4. 2000 upovedomenie o začatí exekúcie, ktoré bolo povinnej doručené do vlastných rúk dňa 19. 4. 2000, o čom svedčí vlastnoručne podpísaná doručienka, nachádzajúca sa na čísle listu 5a spisu, v ktorom bola povinná riadne poučená o možnosti, spôsobe a lehote na podanie námietok proti začatiu exekúcie. Povinná však námietky proti začatiu exekúcie nepodala ani dobrovoľne pohľadávku neuhradila, a preto exekútorika pristúpila k nútenému výkonu exekúcie.

Exekútorika teda vykonala dňa 21. 9. 2000 súpis hnutelných vecí, a to na betónovú garáž..., vydala upovedomenie o vykonaní súpisu a exekučný príkaz – predaj hnutelných vecí – prefabrikovanej betónovej garáže..., ktoré dokumenty si povinná prevzala dňa 21. 9. 2000, o čom svedčí povinnou podpísaná doručienka na čísle listu 14 spisu EX. Povinná o vylúčenie hnutelnej veci z exekúcie nežiadala. Exekútorike odovzdala kľúč od garáže, nepredložila jej žiadne doklady od nej s tým, že žiadne nemá a uviedla, že garáž vydražila a je stará okolo 7 a 1 roka. Pri exekúcii predajom uvedenej hnutelnej veci exekútorika vychádzala z ceny 20 580,00 Sk určenej znaleckým posudkom č. 179/2000 znalca z odboru stavebníctvo...

Pretože na prvé kolo dražby dňa 19. 1. 2001 sa nedostavil žiadny záujemca, dňa 1. 2. 2001 sa konala opakovaná dražba, na ktorej bola garáž predaná vydražiteľovi R. M. podľa § 126 ods. 2 Exekučného poriadku za sumu 13720,- Sk, ktorá predstavuje 2/3-iny ceny určenej znaleckým posudkom. Exekútorika dosiahnutý výťažok rozvrhla v súlade s ustanovením § 127 ods. 1 Exekučného poriadku na trovy exekúcie 7 211,50 Sk a zvyšnou sumou 6 508,50 Sk čiastočne uspokojila pohľadávku oprávneného.

Okrem toho bolo v spise EX zistené, že exekútorika dňa 18. 5. 2000 vydala upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie zriadením exekučného záložného práva,

upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie predajom nehnuteľností a taktiež vydala exekučný príkaz na zriadenie exekučného záložného práva a exekučný príkaz na predaj spoluvlastníckych podielov pôvodnej povinnej k nehnuteľnostiam v k. ú. S... Z exekučného spisu bolo zistené, že k zriadeniu exekučného záložného práva ani k predaju týchto nehnuteľností nedošlo.

Exekútorka ďalej šetrila platiteľa mzdy a iných príjmov, avšak neúspešne. Ďalej dňa 11. 10. 2006 prihlásila nárok do dedičského konania.

Z uznesenia Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 10 D 979/2006-285 zo dňa 24. 1. 2011 a oznámenia o úmrtí v exekučnom spise bolo zistené, že povinná zomrela... Exekútorka prihlásila do dedičského konania po nej nevymožení pohľadávku aj s príslušenstvom, avšak pohľadávka nebola v uznesení o vyporiadaní dedičstva uvedená ako pasívum dedičstva, pretože bola zo strany dediča popretá. Celé dedičstvo v čistej hodnote 15 345,65 € nadobudol manžel poručiteľky M. P... bez povinnosti výplaty ustupujúcim dedičom. Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 19 CoD 7/2011-300 zo dňa 31. 3. 2011, potvrdil dedičské rozhodnutie súdu prvého stupňa a uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 16. 5. 2011.

Ďalej z exekučného spisu vyplýva, že exekútorka vyčkala na výsledky dedičského konania po zomrelej povinnej, a po zistení, že celé nadobudol M. P., prešetrila jeho zdroj príjmu, na základe čoho dňa 11. 6. 2012 vydala príkaz na začatie exekúcie zrážkami z iných príjmov EX 78/2000-76, a to z jeho výsluhového dôchodku, za účelom vymoženia zostatku pohľadávky vo výške 269,86 € a exekučným príkazom spis. zn. EX 78/2000-77 zo dňa 11. 6. 2012 prikázala Ministerstvu vnútra SR ako platiteľovi výsluhového dôchodku po doručení exekučného príkazu zraziť a na účet exekútora poukázať 1/3tinu jeho dôchodku na vymoženie zostatku pohľadávky vo výške 269,86 €.“

Následne okresný súd uviedol svoje právne závery k prerokúvanej veci:

„Exekučný poriadok ako osobitný predpis v ustanovení § 37 stanovuje, akým spôsobom dochádza k zmene účastníkov exekučného konania na strane oprávneného alebo povinného. Tieto ustanovenia treba podľa § 251 ods. 4 O. s. p. aplikovať na prípady zmeny účastníkov konania v exekúcii, pretože Exekučný poriadok je lex specialis vo vzťahu k O. s. p. Nemožno teda v tejto veci použiť ustanovenia § 92 ods. 2 O. s. p.

o pripustení zmeny účastníka. Rovnaký záver konštatoval v obdobných prípadoch aj Krajský súd v Trenčíne v uzneseniach č. k. 5 CoE/108/2008-69 zo dňa 12. 2. 2009, č. k. 8 CoE/52/2011-22 zo dňa 30. 6. 2011.

Z návrhu povinného na zastavenie exekúcie vyplýva, že nesúhlasí s tým, aby exekúcia, ktorá začala pôvodne proti jeho manželke, pokračovala po jej úmrtí proti nemu, pretože vymáhanú pohľadávku poprel v dedičskom konaní a veriteľ si ju mal uplatniť proti dedičovi osobitnou žalobou a pohľadávka by mala byť premlčaná.

Exekúciu možno zastaviť len z dôvodov stanovených zákonom...

V tejto veci vymáhaná pohľadávka vznikla titulom nezaplatenej pôžičky, a teda nejde o dlh, ktorý by bol viazaný výlučne na osobu pôvodnej povinnej, a preto jej úmrtím tento dlh podľa § 579 ods. 1 Občianskeho zákonníka nezanikol. Pretože hodnota dedičstva pôvodnej povinnej, ktoré nadobudol v celom rozsahu dedič M. P., preukázateľne preyšovala hodnotu vymáhanej pohľadávky, podľa § 37 ods. 3 a 4 Ex. por. v citovanom znení a § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka vymáhaný dlh v neuhradenej výške prešiel na dediča povinnej M. P., ktorý vstúpil do procesného postavenia pôvodnej povinnej v exekučnom konaní a oprávnený môže požadovať uspokojenie neuhradenej pohľadávky aj z dedičovho majetku, teda aj z jeho dôchodku, a to do výšky ceny nadobudnutého dedičstva.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia k zmene... na strane povinného došlo priamo zo zákona, bez toho, aby bolo potrebné vydať rozhodnutie súdu o zmene na strane účastníka konania.

Judikatúra súdov je už niekoľko rokov ustálená v otázke možnosti vymáhať exekučným titulom priznaný dlh priamo od dediča dlžníka. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu ČR spis. zn. 4 Cz 19/68 výkon rozhodnutia možno nariadiť a uskutočniť proti dedičovi toho, kto je v rozhodnutí označený ako povinný, ak osoba dediča a rozsah dedičstva sú preukázané právoplatným rozhodnutím štátneho notárstva. Najvyšší súd SR v uznesení spis. zn. 4 MCdo 18/2009 zo dňa 22. 7. 2010 dal za pravdu argumentácii generálneho prokurátora v mimoriadnom dovolaní, podľa ktorej aj dlh neprihlásený, resp. neprejednaný, a teda nezahrnutý do pasív dedičstva prechádza na dedičov priamo zo zákona podľa zásad uvedených v § 470 Občianskeho zákonníka a exekúciu poručiteľovho dlhu priznaného exekučným titulom možno vykonať proti dedičom poručiteľa.

V danej veci je podstatné, že oprávnený má exekučný titul, ktorý je vykonateľný s tým, že právoplatným dedičským rozhodnutím vstúpil dedič do dosiaľ neuspokojenej povinnosti poručiťky v rozsahu zdedeného majetku. Nič na tejto okolnosti nemení ani tá skutočnosť, že dedič v rámci dedičského konania pohľadávku oprávneného neuznal, poprel. Popretie pohľadávky má tie právne následky, že táto nemohla byť pojatá ako pasívum do dedičského rozhodnutia s tým, že jedine pokiaľ by sa nejednalo o pohľadávku priznanú právoplatným rozhodnutím súdu, bolo by potom povinnosťou oprávneného podľa § 175y O. s. p. domáhať sa svojho nároku ďalej súdnou cestou. Rovnaký právny názor je obsiahnutý v uznesení Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5 CoE/42/2009-62 zo dňa 7. 4. 2009. Nie je teda potrebné, aby sa veriteľ proti dedičovi domáhal zaplataenia už judikovaného dlhu novou osobitnou žalobou, ako tvrdil povinný. V tejto súvislosti súd zdôrazňuje, že takáto žaloba by musela byť súdom zamietnutá pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci podľa § 159 ods. 3 O. s. p. vzhľadom na totožnosť predmetu konania a totožnosť účastníkov, pretože dedič je právnym nástupcom poručiťky (vid' uznesenie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 4 MCdo 18/2009 zo dňa 22. 7. 2010) a z pohľadu veriteľa by to malo za následok nemožnosť vymôcť právo priznané právoplatným a vykonateľným rozhodnutím.

Z exekučného spisu vyplynulo, že exekútorka pri predaji betónovej garáže patriacej pôvodnej povinnej vychádzala zo znaleckého posudku. V znaleckom posudku... bola určená cena prefabrikovanej betónovej garáže na sumu 20 580,00 Sk. Znalecký posudok s určenou cenou garáže exekútorka doručila pôvodnej povinnej a táto cenu určenú znaleckým posudkom nenamietala a nepožiadala ani o vylúčenie veci z nehnuteľnosti. Keďže ako aj vyplýva zo znaleckého posudku garáž nebola evidovaná ako nehnuteľnosť zapísaná v KN, bola postavená na murovanej podmurovke bez základov na verejnom priestranstve – parkovisku, teda sa nejednalo o nehnuteľnosť podľa § 119 ods. 2 Občianskeho zákonníka a exekútorka správne postupovala pri dražbe ako s hnutel'nou vecou. Keďže prvé kolo dražby garáže bolo neúspešné, exekútorka správne dražbu opakovala a garáž bola v súlade s § 126 ods. 2 Ex. por. predaná za 2/3-iny jej ceny. Súd poukazuje na skutočnosť, že exekútorka predala jednu prefabrikovanú garáž... a nie dve, ako tvrdí povinný.

Predajom tohto majetku povinnej nebola uspokojená celá pohľadávka priznaná platobným rozkazom vrátane jej príslušenstva a preto exekútorka za účelom vymoženía neuspokojeného nároku v prospech oprávneného opodstatnene pokračovala vo vykonávaní

exekúcie proti M. P., ktorý zodpovedá za dlhy pôvodnej povinnej do výšky ceny dedičstva, ktoré nadobudol. Dedič zodpovedá za dlhy poručiťky svojím majetkom, ktorý podlieha exekúcii a je bez významu, kedy majetok nadobudol.

Čo sa týka predaja rodinného domu a motorového vozidla, v exekučnom spis nie je o ich predaji žiadna zmienka. Súdu z inej rozhodovacej činnosti je známe, že tento majetok bol predmetom predaja v inej exekúcii.

Pokiaľ povinný argumentoval priet'ahmi v exekučnom konaní, súd uvádza, že v Exekučnom poriadku nie je stanovená maximálna doba konania, po uplynutí ktorej by musel súd exekúciu zastaviť.

V tejto veci je vymáhaná pohľadávka, ktorá bola priznaná súdom platobným rozkazom zo dňa 3. 3. 2000, spis. zn. 1 Ro/203/2000, a ako vyplýva zo spisového materiálu 1 Ro/203/2000 dlh vznikol na základe zmluvy o pôžičke uzatvorenej v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka, preto súd námietku premlčania vznesenú povinný preskúmal podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka ustanovuje premlčaciu lehotu v prípade práva priznaného právoplatným rozhodnutím súdu na dobu desiatich rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Pretože platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 24. 3. 2000 a oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie pred uplynutím zákonnej premlčacej doby dňa 31. 3. 2000, kedy došlo opäť k spočívaniu premlčacej doby, a premlčacia doba nezačala znova plynúť ani úmrtím pôvodnej povinnej, pretože v exekučnom konaní sa riadne pokračovalo po jej úmrtí s dedičom, ktorý nadobudol celé dedičstvo, dlh premlčaný nie je a námietka premlčania bola vznesená bezdôvodne.

Pretože súd nezistil žiaden dôvod v zmysle § 57 ods. 1, ods. 2 Ex. por., pre ktorý by mala byť exekúcia proti povinnému zastavená, návrh povinného na zastavenie exekúcie ako nedôvodný zamietol.

Okrem toho súd nie je oprávnený rozhodnúť v exekučnom konaní o nárokoch povinného, ktoré si na pojednávaní uplatnil titulom údajne spôsobenej škody.“

Ústavný súd zastáva názor, že argumentáciu krajského súdu v spojení s okresným súdom možno považovať za dostatočnú a presvedčivú. Nemožno teda dospieť k záveru, podľa ktorého by rozhodnutie krajského súdu, ktorým tento potvrdil uznesenie okresného

súdu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie, malo byť arbitrárne či zjavne neodôvodnené.

Na posúdenie ústavnosti vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého uznesenia krajského súdu považoval ústavný súd za kľúčové zistenie, či spôsob, ktorým krajský súd zdôvodnil svoje rozhodnutie, je ústavne konformný. Ústavný súd preto zisťoval, či spôsob výkladu príslušných zákonných ustanovení, ktorým krajský súd zdôvodnil svoje rozhodnutie, vzhľadom na zistený skutkový stav, nie je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu aplikovanej právnej úpravy.

Krajský súd v spojení s okresným súdom v odôvodnení svojich rozhodnutí uviedli, ktoré ustanovenia Exekučného poriadku aplikovali, čo zisťovali, čo považovali za preukázané a na základe čoho v konečnom dôsledku rozhodli.

Krajský súd a okresný súd zhodne uviedli, že zastaviť exekúciu možno len zo zákonom ustanovených dôvodov (§ 57 Exekučného poriadku). Poukázali na právnu úpravu prechodu a prevodu práva alebo povinnosti z exekučného titulu (§ 37 ods. 3 a 4 Exekučného poriadku). Uviedli tiež právny režim relevantný v situácii, keď dlh nie je prerokovaný, prípadne prihlásený v dedičskom konaní, a dospeli k záveru, že k prechodu dlhu na dediča dochádza zo zákona, pričom ak nie je dohoda dedičov, ktorá by upravovala niečo iné, pomer, v akom dedičia zodpovedajú za dlhy poručiteľa, určuje hodnota ich dedičského podielu (§ 470 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Okresný súd uviedol, že popretie predmetného dlhu v dedičskom konaní sťažovateľom malo len ten následok, že tento dlh nebol zahrnutý do pasív v dedičskom rozhodnutí. Vzhľadom na to, že išlo o judikovaný nárok, neprichádzalo do úvahy, aby oprávnený mal povinnosť opäť uplatniť tento nárok na súde. Okresný súd sa tiež špecificky vysporiadal s námietkou sťažovateľa o premlčaní predmetného dlhu, pričom túto námietku považoval za neopodstatnenú. Konajúce súdy dospeli k záveru, že exekúcia sa vykonáva zákonne, pričom samotné trvanie tejto exekúcie nemá samo osebe vplyv na jej zákonnosť.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že postup krajského súdu ako odvolacieho súdu v napadnutom konaní a jeho uznesenie z 29. mája 2013, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o zamietnutí jeho návrhu na zastavenie exekúcie, nemá znaky arbitrárnosti, t. j. svojvôle, je v súlade s príslušnými procesnoprávnymi predpismi (napr. § 37 ods. 1, 3 a 4, § 57 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, § 175y Občianskeho súdneho poriadku) a hmotnoprávnymi predpismi (napr. § 110 ods. 1, § 470 ods. 2 Občianskeho zákonníka), s tým, že krajský súd ako odvolací súd v spojení s okresným súdom svoje závery primerane odôvodnil. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej už konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením z 29. mája 2013. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu ako odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení Exekučného poriadku, Občianskeho súdneho poriadku a Občianskeho zákonníka krajským súdom ako odvolacím súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Bez väzby na konkrétny postup alebo rozhodnutie štátneho orgánu sťažovateľ namieta aj porušenie čl. 13 dohovoru. V tejto súvislosti ústavný súd odkazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájitelné tvrdenie (*arguable claim*) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci Silver

a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, rovnako nálezy ústavného súdu III. ÚS 24/2010, IV. ÚS 325/2011, IV. ÚS 90/2013).

Z citovanej judikatúry ESĽP vyplýva zrejma súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje. Vzhľadom na to, že ústavný súd nedospel k záveru o možnom porušení iného práva zaručeného sťažovateľom ustanoveniami dohovoru (čl. 6 ods. 1), nemohol ani dospieť k záveru, že by krajský súd mohol porušiť právo sťažovateľa zaručené v čl. 13 dohovoru.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným prieťahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán (okresný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva

na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESĽP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

Sťažovateľ v petite svojej sťažnosti namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy „*postupom*

Krajského súdu v Trenčíne, ktorý neodstránil nezákonnosť postupu Okresného súdu v Považskej Bystrici...“.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že o návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie rozhodol okresný súd uznesením z 8. novembra 2012 tak, že tento návrh zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením z 29. mája 2013. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že toto uznesenie krajského súdu mu bolo doručené 17. júna 2013, pričom v tento deň aj nadobudlo právoplatnosť.

Keďže sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. augusta 2013, t. j. v čase, keď krajský súd už vo veci samej nekonal, v dôsledku čoho už k namietanému porušovaniu v sťažnosti označeného základného práva jeho postupom nemohlo dochádzať, ústavný súd sťažnosť v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2014